

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 10-11-38811 ברקוביץ נ' התאחדות לכדורגל בישראל

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין

המבקש

אייל ברקוביץ

ע"י ב"ב עו"ד יואל גולדברג

נגד

המשיבה

התאחדות לכדורגל בישראל

ע"י ב"ב עו"ד שלום אבן עזרא ו/או משה אביבי

פסק דין

1. על המדוכה, חוקיות הוראות בתקנון המשמעת של ההתאחדות לכדורגל בישראל, בנוגע לזכות ערעור על הרשעת. זאת, במסגרת תובענת המבקש, למתן פסק דין המצהיר כי ההתאחדות לכדורגל בישראל, אינה רשאית להפסיק את לימודיו בקורס מאמנים מקצועי, מחמת שאין עילה חוקית להפסיק את השתתפותו בקורס זה.
- המחלוקת הינה בעלת השלכה רחבה יותר, שכן בית המשפט נדרש בעקיפין לבחון תחת שרביט ביקורתו, את מעמדם החוקי של הוראות בתקנון המשמעת של ההתאחדות לכדורגל, בשים לב גם לטענת המבקש כי יש בהתנהלות מוסדות השיפוט של ההתאחדות לכדורגל בעניינו, משום פגיעה בכללי הצדק הטבעי.
- הצדדים ועיקר העובדות הדרושות לעניין
2. המבקש, שחקן כדורגל בעברו, הינו חבר חנהלה ומנהל מקצועי במחלקת הנוער של "מועדון כדורגל נשר", אשר אחת מקבוצותיה נוטלת חלק במשחקי ליגת ילדים טרום ב' שרון, המתנהלת במסגרת ההתאחדות לכדורגל (להלן: "מועדון נשר").
3. המשיבה, ההתאחדות לכדורגל בישראל (להלן: "ההתאחדות"), אמונה על ענף הכדורגל בישראל ופועלת מכוח הוראות חוק הספורט, תשמ"ח-1988 (להלן: "חוק הספורט").
4. בחתאם לסעיף 10(א) לחוק הספורט, הוסמכה ההתאחדות להתקין תקנון משמעת, ותקנון כאמור אכן הותקן (להלן: "תקנון המשמעת"). בצד זאת, הוסמכה ההתאחדות בסעיף 11 לחוק הספורט, להקים מוסדות שיפוט פנימיים. מכוח סמכות זו, הוקמו בהתאחדות לכדורגל, שני מוסדות שיפוט, האחד בית דין משמעותי (להלן: "בית דין המשמעותי"), והשני

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 10-11-38811 ברקוביץ נ' התאחדות לכדורגל בישראל

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין

1 ערכאת ערעור, היא ביה"ד העליון (להלן: "ביה"ד העליון"), המתנחל לפי תקנון מיוחד
2 שהותקן לעניין.
3

4 5. המבקש, החליט ליטול חלק בקורס מאמנים מתקדם מקצועי והידוע בשם: "פרוי" (להלן:
5 "קורס המאמנים"), ולפיכך נרשם על חשבונו, לקורס זה המאורגן ע"י מחלקת החדרכה של
6 ההתאחדות. הקורס החל בחודש ספטמבר 2010 ואמור להסתיים בחודש מרץ 2011. לטענת
7 המבקש, סיום הקורס בהצלחה מעניק לחניכיו רישיון לשמש כמאמן מורשה על פי תקנות
8 פיפ"א.
9

10 6. במהלך משחק כדורגל של מועדון נשר, שחתקיים ביום 1.10.10, במסגרת ליגת ילדים טרום
11 ב' שרון, בין מכבי הרצליה ב' לבין מועדון נשר, החליט המבקש, ללא קבלת אישור משופט
12 המשחק, להוריד את שחקני חקבוצה מכר חדשא לצורך הפסקת שתייה. משכך, הואשם
13 המבקש באי ציות, להוראות שופט המשחק, העלבת שופט וחתנהגות בלתי הולמת. ביום
14 7.10.10, הורשע המבקש בעבירות המשמעת המיוחדות לו, ונגזר עליו עונש של הרחקה
15 משדה המשחק לשישה שבועות וכן חושת עליו קנס כספי.
16

17 7. לאחר ההרשעה, ועוד באותו יום, התראיין המבקש בתקשורת, לאתר הספורט ONE.
18 במסגרת זו כינה את דייני ביה"ד המשמעתי "חבורה של אפסים". על אמירה זו הוגש נגד
19 המבקש כתב אישום בגין ביזוי המערכת השיפוטית של מוסדות ההתאחדות.
20

21 ביום 13.10.10 הורשע המבקש בביה"ד המשמעתי באישום של ביזוי המערכת השיפוטית,
22 ונגזר עליו עונש של הרחקה מכל פעילות במסגרת קבוצות ו/או מוסדות ההתאחדות
23 לכדורגל עד ליום 1.5.2011 (להלן: "הרחקה"). בנוסף חושת עליו קנס כספי בסך 5,000 ₪
24 (להלן: "ההרשעה מיום 13.10.10").
25

26 המבקש הגיש בקשה לעיון חוזר, אך זו נדחתה בהחלטת ביה"ד המשמעתי מיום 20.10.10.
27 בנוסף, הגיש המבקש בקשת רשות ערעור וכן ערעור בזכות לביה"ד העליון, על ההרשעה
28 מיום 13.10.10. במסגרת הערעור, השיג המערער, בין היתר על כך שביה"ד המשמעתי לא
29 היה רשאי ו/או מוסמך להרחיקו מקורס המאמנים.
30

31 לאחר דיון במעמד הצדדים, החליט ביה"ד העליון ביום 26.10.10 כי אין למערער זכות
32 ערעור על ההרשעה מיום 13.10.10. עם זאת, קבע ביה"ד העליון בסעיף 8 להחלטתו, כי
33 באשר להרחקה מקורס המאמנים:

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 38811-11-10 ברקוביץ נ' התאחדות לכדורגל בישראל

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין

- 1 "חשבנו שיהיה זה מן הנכון (מקובל) לחפנות סוגיה פרשנות זו (לנושא הקורס
- 2 בלבד) לביה"ד שנתן את 'ההחלטה המכרעת', מה גם שלפנינו לא מונחת החלטת
- 3 חיועץ המשפטי בנושא הזה".
- 4 (להלן: "החלטת ביה"ד העליון מיום 26.10.10").
- 5
- 6 8. בעקבות ההחלטה האמורה, הוחזרה סוגיית פרשנות עונש החרתקה לביה"ד המשמעותי.
- 7 האחרון הבחיר בהחלטה נוספת מיום 3.11.10, לא בלי התלבטות, כדלקמן:
- 8 "העונש אשר הושת על הנאשם כפי ניסוחו בפסק הדין של ביה"ד זה כולל בחובו
- 9 גם החרקה מהשתתפות בקורסים המתנהלים במסגרת ההתאחדות לכדורגל".
- 10 (להלן: "החלטת ביה"ד המשמעותי מיום 3.11.10").
- 11
- 12 9. על החלטת ביה"ד המשמעותי מיום 3.11.10, הגיש המבקש בזכות לביה"ד העליון. בתגובה
- 13 לערעור, הגיש תובע ההתאחדות בקשה למחוק את הערעור על הסף, מחמת שעל פי תקנון
- 14 המשמעותי אין למבקש ערעור בזכות על החלטת ביה"ד המשמעותי מיום 3.11.10. המבקש
- 15 השיב לבקשה האמורה.
- 16
- 17 10. בדיון בביה"ד העליון ביום 17.11.10, עתר המבקש לכך שחדיון בערעור יתקיים לפני הרכב
- 18 של שלושה דיינים ולא שני דיינים. ביה"ד העליון, בהחלטה מאותו יום, הורה שהגם שניתן
- 19 לפי התקנון לקיים דיון בהרכב של שניים, אזי על מנת שהצדק גם ייראה, הוא נעתר
- 20 לבקשה, ומורה על קיום דיון בהרכב של שלושה.
- 21
- 22 11. למחרת חיום, 18.11.10, מבלי שהתקיים דיון במעמד הצדדים ומבלי שאלה זומנו לדיון,
- 23 ניתנה החלטת ביה"ד העליון, בהרכב שונה מזה שנתן את ההחלטה ביום 26.10.10, כמו גם
- 24 הרכב שונה מזה שנתן את ההחלטה ביום 17.11.10 להעברת החליף לפני מותב של שלושה
- 25 דיינים. בהחלטה נדחה הערעור זאת רק מחמת שלמבקש אין ערעור בזכות על החלטת
- 26 ביה"ד המשמעותי מיום 3.11.10, שכן לפי תקנון המשמעותי, ערעור בזכות רשאי להגיש בעל
- 27 הדיון, רק בחלוף ריצוי שלושה חודשים מכלל העונש שהושת עליו. הואיל, והערעור הוגש
- 28 בטרם חלפו שלושת החודשים, נדחה הערעור על הסף, זאת מבלי דיון ענייני, מבלי
- 29 שהצדדים זומנו כאמור, ומבלי שבית הדין נתן דעתו לטענות המבקש (להלן: "החלטת
- 30 ביה"ד העליון מיום 18.11.10").
- 31
- 32 על החלטה אחרונה זו הגיש המבקש את התובענה שלפניי. בד בבד עתר המבקש למתן צו
- 33 מניעה זמני האוסר לחרתיקו מקורס חמאמנים. ביום 21.11.10 ניתן על ידי צו ארעי
- 34 כמבוקש וזאת עד למתן החלטה אחרת.
- 35

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 38811-11-10 ברקוביץ נ' התאחדות לכדורגל בישראל

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין

עמדת המבקש:

11. המבקש מעלה מספר טענות במסגרת תביעתו, ובין היתר:

1
2
3
4 לעמדת המבקש, נפל פגם בהחלטת ביה"ד העליון מיום 18.11.10, בקובעו שלא ניתן היה
5 לערער בטרם חלוף שלושה חודשים מביצוע עונש ההרחקה, מתמת שהוראות תקנון
6 המשמעת עליה נסמכת החלטת ביה"ד העליון, מחווה חריגה מסמכות, ועומדת בניגוד
7 לזכויות חוקתיות. עוד נטען כי עצם ההחלטה מיום 18.11.10, פוגעת בכללי הצדק הטבעי,
8 ולפיכך יש לבטלה.

9
10 עוד נטען כי בהתאם להוראות תקנון המשמעת, לא היה ביה"ד המשמעת מוסמך לחרחיקו
11 מקורס המאמנים. בהקשר זה נטען כי קורס המאמנים אינו "מוסד של ההתאחדות" ולכן
12 אינו נופל "בתיבה" של גזר הדין שהורה על הרחקתו מ"מוסדות ההתאחדות". עוד טוען
13 המבקש כי עונש ההרחקה שהושת עליו אינו נמנה על העונשים הקבועים בתקנון המשמעת
14 ביחס לעבירה בה הורשע.

15
16 עוד נטען כי תקנון המשמעת אינו חל על המבקש בכשירותו כחניך בקורס המאמנים ולכן לא
17 ניתן להשית עליו עונש הרחקת מקורס המאמנים בגין עבירה שביצע שלא במסגרת הקורס.

18
19 המבקש העלה טענות נוספות וביניהן שהעונש שהושת עליו אינו מידתי וכן שב"כ המשיבה
20 הטעה את חדיינים.

21
22 לפיכך עתר המבקש כי בית המשפט יצהיר שאין ההתאחדות רשאית להפסיק את לימודיו
23 בקורס המאמנים, כי החוראות בתקנון המשמעת עליהן הושתתה דחיית הערעור, נגועות
24 בחוסר סמכות ודין בטלות ובחכר יש לבטלן ולאפשר השתתפותו בקורס המאמנים,
25 כאשר בצד זה, ההחלטות של מוסדות השיפוט פוגעות בעיקרי הצדק.

עמדת ההתאחדות:

12. ההתאחדות סבורה שדין התובענה להדחות מחמת מספר טעמים, ובכללם:

28
29
30 בהתאם להוראות חוק הספורט, החלטות מוסדות השיפוט בהתאחדות הן סופיות, אינן
31 ניתנות לערעור לפני בית המשפט וכי אין מקרה זה נופל לגדר אחד המקרים החריגים בהם
32 בית המשפט מתערב. מוסיפה ההתאחדות וטוענת כי אין בנסיבות המקרה כדי להוות פגיעה
33 בעיקרי הצדק הטבעי, שרק אז היה מקום להתערבות בית המשפט בהחלטת ביה"ד
34 המשמעת.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ח"פ 38811-11-10 ברקוביץ נ' התאחדות לכדורגל בישראל

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין

1 לגופו נטען כי בתי הדין המשמעתיים פעלו בהתאם לסמכותם, כמתחייב על פי תקנון
2 המשמעת ולתקנון ביה"ד העליון. לעניין זה נטען כי בהתאם לתקנון אין לפרט, בהבדל
3 מקבוצה, שהורשע, ערעור בזכות על הרשעתו, אלא לאחר ריצוי שלושה חודשים מכלל
4 העונש שהושת עליו. מאחר והמבקש חגיש את הערעור, בטרם ריצה את התקופה האמורה,
5 בדין נדחה ערעורו על הסף.

6
7 החתאחדות חולקת על עמדת המבקש בדבר הוראות בתקנון המשמעת הפוגעות בזכויות
8 חוקתיות, כמו גם שיש בהחלטת ביה"ד העליון משום פגיעה בעיקרי הצדק.

9
10 לעמדת ההתאחדות, קורס המאמנים מתנהל תחת פיקוחה והשגחתה ובניגוד לטענת
11 המבקש בהקשר זה, קרי המדובר בהרחקה "ממוסד" של ההתאחדות. בבנוסף ובניגוד
12 לטענת המבקש, אין דרישה בארץ ובחו"ל לפיה חייב מאמן הנבחרת חלואמית לקבל תעודה
13 של חקורס הנדון כתנאי להרשאה לאמן.

14
15 ההתאחדות סבורה כי קיימת יחסיות הולמת בין האמירות המבוזות מפי המבקש כלפי
16 מוסדות השיפוט שלה, לבין העונש שהושת עליו.

17
18 13. לאחר קבלת חתשובות לבקשה לצו הזמני, התקיים דיון במעמד הצדדים, במהלכו הוסכם
19 כי הדיון בצו הזמני יהווה את הדיון בתיק העיקרי בהתאם לתקנה 369 לתקנות סדר הדין
20 האזרחי, התשמ"ד-1984.

21
22 14. לאחר שבחנתי את כתבי הטענות, נתתי דעתי לטענות הצדדים, יישמתי את ההלכה
23 הפסוקה, הגעתי לידי מסקנה כי דין התביעה להתקבל, על יסוד כל אחד משני האדנים
24 הבאים, לא כל שכן משקלם המצטבר:

25
26 האחד, הוראות תקנון המשמעת, בנוגע לזכות הערעור, סותרות זכויות חוקיות, ודין
27 בטלות. השני, החלטת ביה"ד העליון מיום 18.11.10, פוגעת בעיקרי הצדק, באופן המצדיק
28 התערבות בה וביטולת. משכך, על ביה"ד העליון לדון בערעור המבקש לגופו ולהכריע בו.

תקנון משמעת - המסגרת הנורמטיבית:

30
31 15. בפתח הדברים יש לבחון את מעמדו של תקנון המשמעת.
32 סעיף 10 לחוק הספורט מורה:

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 38811-11-10 ברקוביץ נ' התאחדות לכדורגל בישראל

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין

1 "(א) התאחדות או איגוד יתקינו תקנונים שיסדירו את הניהול התקין של הענף
2 או של ענפי הספורט שהם מרכזים, לרבות תקנונים בדבר משמעת, שיפוט פנימי,
3 העברת ספורטאים..."

4 (ב) בתקנונים כאמור ייקבעו הוראות בעניין מתן הזדמנות שווה לפעילות נשים
5 בספורט.

6 (ג) התקנונים האמורים יחייבו את אגודות הספורט, הספורטאים ובעלי
7 התפקידים שבאותו ענף או באותם ענפי ספורט".

8
9 נקבע בהלכה כי מעמדו של תקנון התאגדות של איגוד ספורט או התאחדות לספורט, על
10 יסוד סעיף 10 לחוק הספורט, אינו בגדר חוק ונמוך מזה של תקנת משנה. על מעמדו של
11 תקנון התאגדות של התאחדות לספורט, עמד בית המשפט העליון בע"א 825/88 ארגון
12 שחקני הכדורגל בישראל נ' ההתאחדות לכדורגל בישראל, פ"ד מח(5) עמ' 89 בעמ' 106:

13
14 "לא הוקנה לתקנון ההתאחדות לכדורגל בישראל מעמד של חקיקת משנה בעלת
15 פועל תחיקתי מכוח הוראה מפורשת של חוק הספורט. יתר על כן, ההתאחדות
16 לכדורגל אינה רשות מינהלית אלא ארגון וולנטארי שלא חוקם מכוח חוק והתקנון
17 הנ"ל הותקן ללא מעורבות פורמאלית של רשות מרשויות המדינה, בלא שאושר
18 על ידי הכנסת או רשות מינהלית כלשהי וללא פרסומו בפרסום רשמי של
19 המדינה".

20
21 (ההדגשה אינה במקור – א.א.)

22
23 משכך, מעמדו של תקנון המשמעת, הנמוך מזה של תקנות, וודאי שאינו יכול לסתור חוק
24 חרות, קל וחומר חוק יסוד. לא כך במקרה שלפניי:

25
26 16. ההתאחדות כוננה כאמור שני מוסדות שיפוט פנימיים של ההתאחדות. הערכאה הדיונית –
27 ביה"ד המשמעתי, וערכאת ערעור – ביה"ד העליון. במסגרת תקנון המשמעת, נקבעו
28 הוראות באשר לזכות ערעור כמו גם בקשת רשות ערעור על החלטות ביה"ד המשמעתי לפני
29 ביה"ד העליון, וכפי שיפורט להלן, שאת חוקיותן, תוקף המבקש.

30
31 תקנון המשמעת מבחין בין זכות ערעור של קבוצת ספורט שהורשעה, לבין יחיד, המוגדר
32 בתקנון כ"פרט" שהורשע. לעניין זה מורה סעיף 1.ה27. לתקנון המשמעת כי פרט, בהבדל
33 מקבוצה, שהורשע ונגזר עליו עונש של הרחקה ממשחקים או מפעילות עד לחודש ימים,
34 הכרעת הדין בעניינו סופית ואינה ניתנת לערעור. בסעיף 2.ה27. לתקנון המשמעת נקבע כי
35 פרט שנגזר עליו עונש הרחקה מעל לחודש ימים, רשאי לחגש לביה"ד העליון רק בקשת
36 רשות ערעור; בסעיף 3.ה27. לתקנון המשמעת נקבע כי במקרה של הרחקה מעל לשלושה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 10-11-38811 ברקוביץ נ' התאחדות לכדורגל בישראל

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין

1 חודשים, רשאי הפרט לערער בזכות אף זאת, רק בתום ריצוי שלושה חודשים מלאים
2 מתקופת הענישה. אין מגבלות דומות ביחס לקבוצה, שכן לאחרונה ערעור בזכות לביה"ד
3 העליון על החלטות ביה"ד המשמעתי וכקבוע בסעיף 3.א.27.

משמעות הוראות אלה הינה:

4
5
6 לפרט שהורשע בהרחקה למשך חודש ימים - אין כלל זכות ערעור.
7 הרשעה מעבר לחודש - מאפשרת ערעור רק ברשות.
8 הרשעה מעבר לשלושה חודשים - ערעור בזכות ובלבד שהפרט ריצה בפועל שלושה חודשים
9 מכלל תקופת העונש שנגזרה עליו.

10
11 כפי שיפורט לחלן, מסקנתי שהוראת סעיף 27(ה)2. ו-3. חני"ל, עומדות בניגוד להוראת חוק
12 הספורט, שלא בהתאם לחוק יסוד, בחריגה מיסודות השיטה המשפטית הקיימת, וכי אין
13 מנוס אלא לבטלן. הואיל והמקרה שלפניי אינו נופל לגדר סעיף 27.ה1. אין מסמכותי
14 להורות על בטלות, תגם שדומה שנכון יהיה לבטל אף אותו, ואפרט:

זכות הערעור ככלל ובהליכים שיפוט פנימיים בפרט

15
16 זכותו של אדם לערער על פסק דין בדרגה הראשונה, הוכרה כאבן יסוד בשיטת המשפט
17 הישראלית ומעוגנת בסעיף 17 לחוק יסוד: חשיטה הקובע:
18 "פסק דין של בית משפט בערכאה ראשונה ניתן לערער בזכות, להוציא פסק דין
19 של בית משפט העליון".

18. זכות הערעור ככלל

20
21
22 הגם שאין עוררין על מעמדה הרם של זכות הערעור, טרם הוכרה זכות הערעור כזכות
23 חוקתית בהלכה הפסוקה; חלכה זו נקבעה בבג"צ 87/85 ג'מאל אחמד ג'בד ארג'וב נ' מפקד
24 כוחות צה"ל לאיזור יו"ש, פ"ד מב(1), 353, 361-362 (1988) (להלן: (פס"ד ג'מאל)).
25 בפס"ד ג'מאל נדונה שאלת חוקיות צו הוראות בטחון החל באזור יהודה ושומרון, בו נקבע
26 כי אין ערעור על פסקי הדין של בתי הדין הצבאיים ששפטו את העותרים, לפני ערכאה
27 שיפוטית. בפס"ד ג'מאל, קבע בית המשפט כי תנאי לזכות ערעור הוא קביעתה של זו, בחוק
28 החרות. כלשון פסק הדין:

29
30 "בהעדר הוראה בחוק החרות, זכות הערעור איננה יכולה להיווצר מכוח דברו של
31 בית המשפט בלבד".

32 ובהמשך:

33 "...ניתן לסכם ולומר, כי זכות הערעור אינה נמנית על זכויות היסוד המוכרות
34 במשפטנו, אשר יונקות את חיותן וקיומן מתפיסות היסוד המשפטיות המקובלות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 38811-11-10 ברקוביץ נ' התאחדות לכדורגל בישראל

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין

1 שהן חלק מהותי מן המשפט החל אצלנו, כדוגמת חופש הביטוי או חופש
2 העיסוק... כדי להקים זכות זו דרושה הוראה של החוק החרות ובהיעדרה של
3 הוראת חוק אין הזכות קיימת".

4
5 בצד זאת, הכיר בית המשפט העליון בחיוניות ובחשיבות של זכות הערעור, כמו גם הצביע
6 על מעמדה הרם בשים לב לחוראת סעיף 17 לחוק יסוד: השיפוט, וכדבריו בעמ' 374:
7 "סיכומה של נקודה זו, קיומה של ערכאת ערעור מאפשר בחינה נוספת וחוזרת
8 של הכרעה השיפוטית ויוצר בכך הן בקרה והן ביקורת שיפוטית מעשית על
9 הכרעתה של הערכאה הראשונה. על אף השוני שבין תפקידה המשפטי של
10 הערכאה הראשונה לבין זה של ערכאת הערעור, יש בבדיקה הדו-שלבית, בזכות,
11 כדי לחזק את יסוד הביקורת הבנויה על כפל השיקול.

12
13 זו גם השיטה אותה אימצנו בשיטת המשפט הפנימית שלנו. הגישה המחייבת את
14 קיומה של הביקורת הערעורית מצאה את ביטוייה בהוראותיו של חוק יסוד:
15 השיטה, הקובע בסעיף 17 שבו ככלל, כי פסק דין של בית משפט בערכאה
16 ראשונה ניתן לערעור בזכות: הוראה זו לא נולדה רק בשל הצורך להיענות לכלל
17 המשפטי המנחה הנ"ל למיו אין זכות ערעור, אלא אם זו עוגנה בחוק; אלא היא גם
18 ביטוי להשקפה לפיה מושגת מידת וודאות רבה יותר של צדק אם הכרעה
19 שיפוטית יכולה להיצרך בשלב של ביקורת ערעורית".

20
21 קביעה זו חזרה ונשנתה גם בע"א 3977/07 מדינת ישראל נ' גרנות, אגודה שיתופית
22 חקלאית מרכזית בע"מ, [...] בה נדונה שאלתה זכות ערעור על החלטות ביניים של בית הדין
23 לחוזים אחידים. בית המשפט חזרה:
24 "זכות הערעור איננה זכות "טבעית" והיא קיימת רק מקום בו הוענקה מפורשות
25 על ידי המחוקק".

26
27 דעה שונה במידת מה הובעה ברע"א 1441/02 משה פרץ ואחר' נ' שרה שטרן ואחר', [2002],
28 לאמור:

29 "זכות הערעור היא זכות יסוד באופן שלכל אדם הזכות להישמע בבית משפט".

30
31 עוד אפנה לספרו של ד"ר חמי בן-נון, "הערעור האזרחי" תשס"ד-2004, הסבור כי טרם
32 הוכרעה שאלת חוקיותה של זכות הערעור (עמ' 61), תוך שמצביע על הבעייתיות בשאלת
33 סוגה של זכות הערעור, האם דיונית או שמא מהותית. מכל מקום, המחבר בדעה כי גם

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 10-11-38811 ברקוביץ נ' התאחדות לכדורגל בישראל

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין

1 בהעדר חוראת חוק חרות בדבר זכות ערעור, מדובר בזכות מהותית, שכל פגיעה בה היא
2 חמורה ביותר.

3
4 יישומה של חוראת סעיף 17 לחוק יסוד: השפיטה, נבחנה גם בפסק הדין של כב' הרשם
5 (כתוארו אז) מרזל, רע"א 9041/05 "אמרי חיים" עמותה רשומה נ' אהרן וייזל [2006].
6 באותו מקרה, נדרש בית המשפט לבחון את השאלה האם ערעור על החלטת שניתנה על ידי
7 בית המשפט המחוזי, לפי סעיף 38 לחוק הבוררות, תשכ"ח – 1968 (להלן: "חוק הבוררות"),
8 ניתנת לערעור רק ברשות כלשון החוראה האמורה, או שקיימת עליה ערעור בזכות, לאור
9 סעיף 17 לחוק יסוד: השפיטה. בית המשפט הדגיש בפסק הדין את מעמדו הנורמטיבי של
10 חוק יסוד: השפיטה. עם זאת, ובהתאם לפס"ד ג'מאל, הבהיר בית המשפט שזכות הערעור
11 אינה זכות מוחלטת, ו"באין חוק חרות המעניק אותה אין לה קיום משל עצמה". בית
12 המשפט מצא כי מדובר בזכות יחסית, וכי יש לאזנה כנגד אינטרסים וזכויות אחרים. בית
13 המשפט בדק את עמידתה של חוראת סעיף 38 לחוק הבוררות, מול חוראת סעיף 17 לחוק
14 יסוד: השפיטה, לפי מבחני פסיקת ההגבלה שבחוקי היסוד האחרים, והגיע לידי מסקנה
15 שהיא עומדת בחם, ולפיכך לא ראה בעייתיות במגבלה בסעיף 38 לחוק האמור.
16 (ראה גם ספרו של יורם רבין "זכות הגישה לערכאות בזכות חוקתית", בורסי הוצאה לאור
17 של ספרי המשפט התשנ"ח – 1988).

18
19 זכות הערעור בתוך מוסדות השיפוט הפנימיים
20 יישום ההלכה הפסוקה על המקרה שלפניי, יחייב בדיקה של החוק הרלוונטי, כמו גם מתן
21 חזקת לכך שעסקינן במקרה השונה מהפסיקה דלעיל, שכן היא התייחסה לשלילת זכות
22 ערעור לבית המשפט, בחבדל ממקרה זו שבו עסקינן בשלילת ערעור בזכות בתוך מוסדות
23 השיפוט הפנימיים עצמם.

24
25 אפנה תחילה לחוק המכונן, חוק הספורט, שהסדיר את כינון בתי דין הפנימיים של
26 ההתאחדות, וכאמור בסעיף 11 לחוק הספורט לאמור:

27
28 11. מוסדות שיפוט פנימיים
29 "הסמכות הבלעדית לדון ולהחליט בעניינים הקשורים לפעילות במסגרת
30 התאחדות או איגוד, תהיה בידי מוסדות השיפוט הפנימיים שנקבעו בתקנון;
31 החלטות ערכאות השיפוט הפנימית העליונה בענייני משמעת יהיו סופיות ואין
32 לערער עליהן לפני בית משפט."
33 (ההדגשות אינן במקור – א.א.)
34

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 38811-11-10 ברקוביץ נ' התאחדות לכדורגל בישראל

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין

1 לטעמי, לא ניתן לפרש את הוראת סעיף 11 לחוק הספורט, אלא כקובעת זכות ערעור בין
2 מוסדות השיפוט הפנימיים לבין עצמם, ודי בה כדי להגיע לידי מסקנה בדבר קיומה של
3 ההסמכה לקיומה של זכות ערעור, עליה תצביע בית המשפט בפס"ד ג'מאל, ודוק:
4 המחוקק הורה במפורש על כינון מוסדות שיפוט פנימיים, בלשון רבים, ולא מוסד שיפוט
5 פנימי, בלשון יחיד. זאת ועוד, המחוקק הורה במפורש כי רק על הכרעה של ערכאת השיפוט
6 הגבוהה של הטריבוטל, לא ניתן לערער. באמירה זו עיגן המחוקק את זכות הערעור, קרי בין
7 הערכאה הנמוכה לבין הגבוהה, במסגרתה של זו. אחרת, לא היה מורה המחוקק כי רק
8 החלטות של הערכאה הגבוהה הן סופיות.

9
10 גם ההתאחדות סברה כי לפי החוק חרות, עליה להקים שני מוסדות שיפוט, כאשר על
11 החלטות ביה"ד המשמעת, ניתן יהיה לערער לפני ביה"ד העליון, כמצוות הוראת סעיף 17
12 לחוק יסוד: חשפיטה. לפיכך, מצאה ההתאחדות להתקין בתקנון ביה"ד העליון, הוראה
13 לפיה ביה"ד העליון הוא הערכאה השיפוטית העליונה של ההתאחדות ובסמכותו לדון
14 בערעור על החלטת כל מוסד של ההתאחדות (סעיף 1.א.).

15
16 עיגון למסקנתי מצוי בפסיקת בית המשפט העליון, ע"א 674/89 דן טורטן נ' ההתאחדות
17 לספורט בישראל, פ"ד מ"ח(2), 715, בעמ' 737:

18
19 "אכן, החוק העניק לארגוני הספורט כח רב, להכריע בסכסוכים שיתגלעו,
20 במוסדות השיפוט הפנימיים. אולם, יש לקרוא את תכנו המלא של סעיף 11 לחוק,
21 ועמו יש לקרוא את תכנם של סעיפים 10(א) ו-10(ג) לחוק. ההנחה הגלומה
22 בסעיפים אלה היא, כפי שנאמר, שהשיפוט הפנימי יעשה על-פי תקנונים
23 מיוחדים לכך, שיותקנו לפי סעיף 10(א) לחוק, לאמר - תקנון משמעת ותקנון
24 לשיפוט פנימי. הנחה זאת מוצאת את ביטוייה גם בסיפא לסעיף 11 לחוק,
25 שמדברת ב"ערכאת שיפוט עליונה". מכאן עולה, כפי שכבר נאמר, שאחת
26 ממטרות החוק היא, שהשיפוט הפנימי יהיה לפי תקנון מיוחד, ושהוא יערך
27 בשתי ערכאות - ראשונה ועליונה".

28
29 ובהמשך בעמ' 744:

30
31 "אף יותר מכך. כבר נאמר, שהוראותיו של חוק הספורט ומטרתו מחייבות
32 שתנתן זכות ערעור על החלטתה של ערכאה ראשונה במוסד לשיפוט פנימי
33 של ארגון ספורט. הוראות אלו מחייבות, כאמור, את ההתאחדות לספורט,
34 והיה עליה לנהוג לפיהן. ואמנם, בתקנון המשמעת קבועה זכות הערעור

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ח"פ 38811-11-10 ברקוביץ נ' התאחדות לכדורגל בישראל

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין

1 בפני בית הדיו העליון של ההתאחדות. משום מה, הנהלת ההתאחדות
2 לספורט לא נהגה כך בענייננו, ושללה מן המערערים את זכות הערעור. בכך,
3 חרגה ההתאחדות לספורט מסמכותה לפי החוק.

4
5 (ההדגשה אינה במקור – א.א.)

6
7 כן ראה, ספרה של השופטת ד"ר מלפל "הספורט בראי המשפט", בעמוד 156.

8
9 גישתי זו מבטאת את החשיבות עליה הצביע בית המשפט העליון, באשר לזכות הערעור, בין
10 היתר בפס"ד גילאל, באומרו :

11 "הערעור הגיע לדרגה של מוסד חיוני בעל חשיבות רבה. הכללתה בדברי החקיקה
12 הבסיסיים מבטאת החכמה בכך, כי לשם הבטחת מערכת שיפוט תקינה וחוגנת
13 יש גם להבטיח, בין היתר, הנהגתה וקיומה של זכות ערעור."

14
15 גם אם יחיו כאלה הגורסים שהוראת סעיף 11, אינה חד משמעית, וכזאת לא נטען לפניי,
16 אזי בשים לב לחשיבות של זכות הערעור, כאמור לעיל, יש ליתן לה פרשנות לפיה יש לקיים
17 את זכות הערעור ולא לשלול אותה (ראה גם ספרו של בן – נון "זכות הערעור", הנ"ל, בעמ'
18 61).

19
20 לא נעלמה מעיני טענת ב"כ ההתאחדות לפיה בתקנון ביה"ד הוחרגה סמכות ביה"ד העליון
21 לדון במקרים בהם נשללה במפורש זכות ערעור לפי תקנון המשמעת. דא עקא, זכות הערעור
22 של פרט על החלטת ביה"ד המשמעת, על עונש החרקה מעל שלושה חודשים לא נשללה
23 בתקנון המשמעת. לעניין זה נקבע, כי הערעור בזכות על החרקה מעבר לשלושה חודשים
24 תהיה רק בחלופ ריצוי של שלושה חודשי חרקה. כאשר מתקין התקנון רצה לשלול זכות
25 ערעור, עשה כן במפורש, כגון על עונש החרקה של חודש אחד בלבד, דבר שלא נעשה לגבי
26 עונש ממושך יותר. אגב אורחא, ספק אם שלילת זכות הערעור במפורש בתקנון, מתיישבת
27 עם הפגיעה בזכות הערעור, כפי שפורט לעיל, אך הדבר אינו דרוש להכרעתי.

28
29 לאור האמור, מתבקשת המסקנה לפיה, לאור קיומה של חסמכה בחוק החרות, לזכות
30 ערעור, לא כל שכן, ההתאחדות כך נהגה, חובה היה עליה אפוא, ליישמה כדבעי במסגרת
31 תקנון המשמעת, מאשר לאינה.

32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 38811-11-10 ברקוביץ נ' התאחדות לכדורגל בישראל

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין

- 1 בחרתי גם לבחון את עמידת הוראות התקנון בנוגע לזכות הערעור, בפיסקת ההגבלה בחוקי
2 היסוד, ברוח הדברים של בית המשפט ברע"א 9041/05 הנ"ל, והגעתי לידי מסקנה, כי חן לא
3 עומדות בתנאיה. גם בכך אדן למסקנתי וכמפורט להלן:
4 על מנת שפגיעה תהיה כדון, עליה לעמוד בארבעה תנאים מצטברים שקבועים בפיסקת
5 ההגבלה בחוקי היסוד:
6 האחד, שהפגיעה נעשתה בחוק או מכוח הסכמה מפורשת בו; השני, החוק הפוגע חולס את
7 ערכיה של מדינת ישראל; השלישי החוק הפוגע נועד לתכלית ראויה וחריביעי, החוק פוגע
8 בזכות במידה שאינה עולה על הנדרש. מעמד תקנון המשמעת, הינו פחות מזה של תקנות
9 וכאמור ברע"א 825/88 הנ"ל. די בכך, כדי לשלול את עמידתו בתנאים המצטברים של פיסקת
10 ההגבלה, שכן רק חוק מפורש יכול לפגוע בחוק היסוד.
11
12 גם מעבר למעמד הנמוך יחסית של תקנון המשמעת לעומת חוק רגיל, סבורני שאינו עומד
13 ביתר מבחני פיסקת ההגבלה. כך, הטעם חריביעי לפיו הפגיעה בו אינה למעלה מתנדרש,
14 אינה סבירה בעיני ואבחיר: טענת ב"כ ההתאחדות לפניי הייתה, שככל הנראה ביסוד
15 שלילת הערעור בזכות, מושתתת על העומס שיפול על כתפי מוסדות השיפוט בחתאחדות
16 נוכח ריבוי הערעורים שיוגשו בזכות, גזירה שלטענתו מוסדות השיפוט לא יוכלו לעמוד בה
17 וכאמור בדבריו בעמ' 3 שורה 27-28; עמ' 4 שורה 1-5 לפרוטוקול. סבורני בכל בכבוד,
18 שנימוק בדבר עומס שעלול לחול על מוסדות שיפוט, אינו שקול כנגד פגיעה בזכות הערעור
19 שהוכרה כזכות חוקתית המחווה אבן יסוד בשיטה המשפטית, ואין הצדקה להגביל את
20 זכות הערעור, רק מטעמים של עומס הצפוי על כתפי חדיינים בביה"ד העליון של
21 החתאחדות, כמות שנקבע בתקנון המשמעת.
22
23 העולה מהאמור הוא כי תקנון המשמעת עומד בסתירה ובניגוד מפורש לחוראת חוק יסוד:
24 השפיטה, שכן הוא מגביל את זכות הפרט לערער בזכות על הרשעה של הרחקה. לא יעלה על
25 הדעת שתקנון משמעת באשר הוא, ינגוד חוראת בחוק יסוד, חוראת חוקתית, וללא
26 שקיימים טעמים בעלי משקל ועוצמה כדי לשלול אותה, ומבלי שועמד גם בתנאי פיסקת
27 ההגבלה בחוקי היסוד.
28
29 ניתן להווכח בהשלכות החמורות, הבלתי נתפשות, בלתי מידתיות, ומרחיקות הלכת
30 שעלולות להיגרם כתוצאה מהתנהלות בהליכי ערעור לפי חוראות תקנון המשמעת, במקרה
31 של המבקש, שגם בהן כדי עיגון למסקנתי:
32 על המבקש הושת כאמור עונש של הרחקה מקורס המאמנים למשך כשבעה חודשים. לפי
33 חוראות תקנון המשמעת, נמנעה מהמבקש הזכות לערער על ההרשעה, אלא לאחר שירצה
34 שלושה חודשי הרחקה מהקורס. ככל שבסופו של דבר, ערעורו יתקבל, יש להניח כי הערעור

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 38811-11-10 ברקוביץ נ' התאחדות לכדורגל בישראל

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין

1 יוותר אקדמי גרידא, שכן הדעת נותנת שמי שלא השתתף בכמחצית קורס, לא יוכל לסיים
2 אותו בהצלחה. הייתכן כדבר הזה?
3 אמנם המבקש יכול לבקש לערער על החרשעה, אך למותר לציין שאין דין בקשת רשות
4 ערעור כדין ערעור בזכות. בהקשר זה, המחוקק מצא לנכון להקנות בחוק יסוד, זכות ערעור
5 בזכות על החרשעה, ומכאן ששומה על הכל, ובכללם מתקיני תקנון משמעת לעגנה
6 ולשומרה, ולא לצמצמה ולחגבילה כמות שנעשה הדבר בתקנון המשמעת. כל זאת מבלי
7 שיהיה הסבר משכנע וטעם מספק.

8
9 ניתן להעלות על הדעת מקרים נוספים הממחישים את הפגיעה הבלתי מידתית לפי תקנון
10 המשמעת, המביאים אף לתוצאות אבסורדיות: כך, פרט שנגזר עליו עונש של הרחקה
11 מפעילות ל-91 יום, אינו זכאי כאמור לערער על הענישה אלא רק לאחר שריצה 90 יום.
12 משכך, היה וערעורו יתקבל, ימצא עצמו הפרט באופן שכמעט מלוא עונשו בוצע. ואידך זיל
13 גמור!

14
15 21. מן הראוי לציין כי גם היועץ המשפטי של ההתאחדות היה שותף למסקנותי זו, ולמצער בכל
16 הנוגע לערעור בזכות על עונש ההרחקה. אפנה לסעיף 3 סיפא למכתבו של היועץ המשפטי
17 להתאחדות מיום 17.10.10 (נספח ד' לתובענה), לבי"כ המבקש. ב"כ ההתאחדות מציין
18 במפורש כי לעניין עונש ההרחקה, רשאי המבקש לערער לביה"ד העליון, מבלי שימתין
19 לריצוי שלושה חודשים של עונש ההרחקה. כלומר, גם אליבא דב"כ ההתאחדות עצמה,
20 מוקנית זכות ערעור בזכות על החלטות הרחקה, ומבלי שהמורחק יידרש לרצות שלושה
21 חודשי הרחקה. אמנם, ביה"ד העליון אינו מחויב בפרשנות של בא כוח ההתאחדות, אך
22 דעתו, של היועץ המשפטי של ההתאחדות, מלמדת על כוונת ההתאחדות בעת חתקנת תקנון
23 המשמעת.

24
25 22. יתרה מכך, דומה כי גם ביה"ד העליון בהחלטה מיום 26.10.10, שניתנה על ידי הרכב שונה
26 מזה שדחה את הערעור על הסף, סבר כי ניתן לערער בזכות על עונש ההרחקה. אחרת, לא
27 היה ביה"ד העליון מורה בהחלטתו האמורה לביה"ד המשמעת לידון בשאלת הפרשנות של
28 הרחקת המבקש מקורס המאמנים, אלא היה מסתפק בדחיית הערעור על הסף מחמת
29 שהוגש עוד בטרם ריצה המבקש שלושה חודשי השעיה, וכמות שעשה ביה"ד העליון בהרכב
30 אחר, בהחלטה מיום 18.10.10. ודוק, הבעייתיות של הגשת הערעור בזכות ולא ברשות,
31 עמדה לנגד עיני ביה"ד העליון, גם במסגרת ההחלטה מיום 26.10.10, שכן בסעיף 1 לאותה
32 החלטה, ציין ביה"ד העליון, את הבעייתיות בערעור בזכות על החלטת ביה"ד המשמעת
33 מיום 13.10.10, וחרף זאת לא מצא לנכון לסלק את הערעור על הסף.

34

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 10-11-38811 ברקוביץ נ' התאחדות לכדורגל בישראל

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין

23. טעם נוסף למסקנתי בדבר הפסול הקיים בשלילת הערעור בזכות רק לאחר חלוף ריצוי של שלושה חודשים מכלל תקופת העונש, חינו גם בהשפעה שעלולה להיות על "הבניית הענישה", במסגרת שיקול הדעת של חברי ביה"ד המשמעת, בשעה שהם באים לגזור את עונשו של הנאשם. הואיל ולפי המנגנון הקיים אין ערעור בזכות על ענישה של עד שלושה חודשים בטרם ריצוי ענישה במשך תקופה זו, עלול הדבר לגרום, זאת אף בתת מודע של כל דיין, ככל בר אנוש, יהא מקצועי ככל שניתן, להטיית משך תקופת הענישה עד לתום תקופה זו. רק מובן הוא, שיש להימנע מכל אפשרות ולו קלושה, של השפעה זרה במסגרת שיקולי ענישה.

24. פגיעה בחופש העיסוק
לטעמי, הוראות תקנון המשמעת השוללות מהפרט ערעור בזכות על הרשעה אלא אם ריצה שלושה חודשי ענישה, עומדות בניגוד לחוק יסוד: חופש העיסוק, ומבלי שאלה תעמודנה כאמור בתנאי פיסקת ההגבלה הקבועה בחוק האמור.

לעמדת המבקש שטרם נבחנה לגופה, אם ימנע ממנו להשתתף בקורס מאמנים, ייבצר ממנו לאמן ליגות מקצועיות, הגם שלעמדת ההתאחדות לא נדרש מאמן לתעודת מאמן מקצועי הניתנת למי שעבר את קורס המאמנים. ללא ספק, ככל שהמבקש צודק בטענה עובדתית זו חדרושה בירור, אזי יש בעונש ההרחקה משום פגיעה בזכות החוקתית המעוגנת בחוק יסוד חופש העיסוק, וזו כאמור, נשללה ממנו, עת לא נדון הערעור לגופו.

25. אפליה פסולה
עוד סבורני כי הגבלת הפרט בתקנון המשמעת בדבר הגשת ערעור בזכות על החלטת ביה"ד המשמעתי כשלעצמה מהווה אפליה פסולה. זאת, מחמת שאין מגבלה דומה של ערעור בזכות, על עונש ההרחקה שהושת על קבוצה. לעניין זה מורה סעיף 27(ג) לתקנון: "קבוצה שהורשעה בדין רשאית לערער על החלטת בית הדין בעניינה".

כלומר, במובחן מהפרט, אזי קבוצה יכולה לערער בזכות על עונש ההרחקה, גם אם הושת לתקופה קצרה של פחות מחודש, ואינה נדרשת ליטול רשות ערעור, או לרצות שלושה חודשים מכלל עונש ההרחקה, בטרם תוכל לחגיש ערעור בזכות על עונש ההרחקה.

לשאלתי את ב"כ ההתאחדות באשר לאפליה האמורה, נעניתי כי מדובר באבחנה מותרת זאת נוכח כמות החרשעות הגדולה המושתת על פרט לבין זו על קבוצה. לדבריו, נוכח הפער האמור, עלול מתן ערעור בזכות על הרשעות של פרט, להציף את ביה"ד העליון, בערעורים, דבר, שמוסד שיפוט זה, לא יוכל לעמוד בו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 10-11-38811 ברקוביץ נ' התאחדות לכדורגל בישראל

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין

1
2 לטעמי אין בטעם האמור, ולא כלום, ועסקינן בתבחנה בלתי עניינית, בלתי סבירה המגיעה
3 כדי אפליה פסולה. איני סבור שקריטריון של כמות ערעורים צפויה, בין פרט לבין קבוצה,
4 יכול לחוות אבן בוחן מותרת בין שני אלה, ומכל מקום אינו שקול כנגד פגיעה בזכות
5 הערעור של הפרט. נהפוך הוא, לכאורה, דווקא הפגיעה בפרט עלולה להיות במקרים רבים,
6 קשה יותר מאשר בקבוצה. כך הרחקה של מאמן מקצועי המתפרנס מעיסוקו זה, שהורשע
7 ונדון להרחקה, לבין קבוצת כדורגל של נערים, שעונש ההרחקה, אינו פוגע בעיסוק חברתי.

8
9 אציין כי קיימות בהקשר זה חוראות מפלות אחרות, כגון שלילת זכות פרט לערער על עונש,
10 שהינו רק קנס עליו לא ניתן לערער, ואם עלה סכום הקנס על 15,000 ₪ הוא יכול לערער רק
11 על הסכום, אך לא על עצם ההרשעה. הואיל והוראות אלה, לא היו רלוונטיות להליך
12 שלפניי, איני נדרש להתייחס להן במסגרת פסק הדין, אך טוב יעשה מתקין התקנון אם ייתן
13 להם את דעתו.

14
15 לא נעלמה מעיניי החלטת כב' סגן הנשיאה, השופט זפט בתיק ח"פ 17366-07-10 ברכאת
16 והב נ' ההתאחדות לכדורגל בישראל [2010]. באותו מקרה נדחתה בקשת המבקש ליתן צו
17 מניעה זמני, בין היתר בכך שהוא הגיש ערעור בתוך שלושה חודשים מיום החלטת ביה"ד
18 העליון, ולא הגיש בקשת רשות ערעור, ועל כך ערעורו נדחה. בית המשפט קבע באותו מקרה
19 כי המבקש שלפניי לא מיצה את חליכי הערעור שכן יכול היה להגיש בקשת רשות ערעור.
20 סבורני שיש מקום לאבחן בין אותו מקרה לבין זה הנדון לפניי. ראשית, שם נדונה החלטת
21 זמנית, במסגרת בקשה לצו מניעה זמני, בהבדל מדיון לצורך פסק דין. בנוסף, מעיון בכתבי
22 הטענות שהיו לפני בית המשפט, עולה כי לא היה שם טיעון בסוגיה הנדונה של שלילת זכות
23 ערעור בזכות, בהבדל מהעלאתה באופן מפורש במקרה שלפניי. בכל מקרה, דעתי שונה.

24
25 מהאמור מתחייבת אפוא מסקנה לפיה, חוראת תקנון המשמעת השוללת מהמבקש, ערעור
26 בזכות על החלטת ביה"ד המשמעתי מיום 3.11.10, אינה יכולה לעמוד, ואחת דינה, בטלות.

פגיעה בעיקרי הצדק

27
28
29 ללא קשר, ובנוסף, מצאתי כי יש מקום להתערב בהחלטת ביה"ד העליון מיום 18.11.10,
30 הדוחה את הערעור רק מחמת שהמבקש לא ריצה את עונשו במשך שלושה חודשים טרם
31 הגשת הערעור, לפי שהיא מהווה פגיעה בכללי הצדק הטבעי.

32
33 בטרם דיון בגוף הטענה, אבחן את סמכות בית המשפט לבטל החלטות של מוסדות שיפוט
34 פנימיים. לעניין זה אפנה לסעיף 11 לחוק הספורט הני"ל.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 38811-11-10 ברקוביץ נ' התאחדות לכדורגל בישראל

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין

1 חרף הוראת סיפת סעיף 11 לחוק הספורט, לפיה לכאורה החלטות מוסדות השיפוט
2 הפנימיים חסינות מפני ערעור לפני בית המשפט, מורה החלכת הפסוקה, כי בשני מצבים,
3 יתערב בית המשפט בהחלטות. האחד, חריגה מסמכות והשני, פגיעה בעיקרי הצדק. לעניין
4 זה ראה ע"א 674/89 הנ"ל; ע"א 2211/96 חיים כהן נ' שמואל כהן פ"ד נ" (1) 629 בעמ' 634;
5 רע"א 1695/10 אלונה דבורניצ'ניקו נ' עמותת איגוד ההתעמלות בישראל ואח' [2010]; ע"א
6 7162/06 צבי שטרן נ' אגד – אגודת שיתופית לתחרות בישראל בע"מ [2008].
7
8

9 אפנה גם לדברי השופטת ד"ר פלכל בספרה "הספורט בראי המשפט", הנ"ל בעמ' 160:
10 "... לעומת זאת כשהחלטה אינה מגלמת בתוכה מומחיות ספציפית של הארגון
11 הוולנטרי, או כאשר היא אינה נוגעת לתחום התמחותו הספציפית, הרי מקבלי
12 ההחלטה שם אינם נתנים מיתרון הידיעה המקצועית. כמובן שאין משמעו של
13 דבר שההחלטה כזו בטלה אך ורק משום שאינה מגלמת בתוכה את המומחיות
14 הספציפית של הארגון. המשמעות הנכונה היא שבבחינת תקפותה של ההחלטה
15 ייתכן שלא תהיה מגיעה לשקול שיקולים נוספים בנוסף לשני השיקולים
16 'המסורתיים' של חריגה מסמכות ופגיעה בעיקרי הצדק הטבעי. במילים אחרות,
17 כאשר ההחלטה היא מן הסוג הנזכר, אי הצדקה עניינית להגבלת היקף פיקוחו
18 של בית המשפט לעילות ההתערבות המסורתיות".
19

20 יפים בהקשר זה גם דברי בית משפט העליון בע"א 463/90 איגוד הכדורסל בישראל נ' ל.ב.נ.
21 לקידום כדורסל נשים ואח' פ"ד מב (2) 806, סעיף 7 לפסק הדין:

22 "גם לאחר החלטת בית הדין, אין חדרך לבית המשפט חסומה באותם מקרים שראויה
23 התערבותו של בית המשפט. רק מילים מפורשות של המחוקק יש בהן לשלול
24 התערבות כזו של בית המשפט בהחלטות טריבונלים של גופים וולונטריים. בסעיף 11
25 לחוק הספורט יש גם רמז ברור לכך, שהתערבות כזו לא נשללה על ידי החוק
26 בענייננו... מי שקדם המחוקק רק לגבי החלטות בענייני משמעת שאין לערער עליהן
27 לפני בית המשפט, ניתן להבין זאת, שבעניינים אחרים החלטות ערכאת השיפוט
28 העליונה של האיגוד אינה חסינות, במקרים המתאימים, בפני התערבות בית
29 המשפט".

30 (ההדגשה אינה במקור – א.א.).

31
32 מספר פגמים בהחלטת ביה"ד העליון מיום 18.11.10, המחייבים התערבות בית המשפט:
33
34
35
36

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 38811-11-10 ברקוביץ נ' התאחדות לכדורגל בישראל

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין

פגיעה בחסותמכות

28. התפתחה אצל המבקש ציפייה לגיטימית, כי ההליך בו נקט לחשיג על החלטת ביה"ד משמעותי מיום 3.11.10, קרי ערעור בזכות, הינו ההליך הנכון, ולכן שעה שביה"ד העליון, סתם את הגולל, בכך שקבע שהמבקש נקט בחליך לא נכון, הוא פגע בחסותמכות של המבקש, המהווה פגיעה המחייבת התערבות בהחלטתו, ואבאר:

ראשית, במכתבו של היועץ המשפטי להתאחדות מיום 17.10.10 הנוכח לעיל אשר בו חודיע היועץ המשפטי כי המבקש רשאי לערער על עניין עונש ההרחקה מקורס המאמנים, ללא שיזדקק לרשות ערעור.

שנית, החלטת ביה"ד העליון עצמו, מיום 26.10.10 אשר בסעיף 8 לה, הורה על חשבת שאלת הפרשנות של עונש ההרחקה לביה"ד המשמעותי ומבלי שנדחה הערעור, מחמת שהוגש בטרם חלפו שלושה חודשים בהם ריצה המבקש את העונש.

פסיקת ביה"ד העליון מיום 18.11.10 פוגעת אפוא שלא כדין בחסותמכות של המבקש על כך שהוא רשאי לערער בזכות על ההחלטה שניתנה ע"י ביה"ד המשמעותי, בעניין שהוחזר לפתחו. לו סבר ביה"ד העליון שעל החלטת ביה"ד המשמעותי יהיה המבקש מוגבל רק בהגשת רשות ערעור, היה עליו להבהיר זאת במפורש בהחלטת מיום 26.10.10, אך כזאת לא עשה.

נתתי דעתי לטענת ב"כ ההתאחדות לפיה לא היה מוסמך ביה"ד העליון להורות על החזרת ההליך לביה"ד המשמעותי, נוכח חוראת סעיף 1(א) לתקנון ביה"ד העליון, המורה בסיפא שאין ביה"ד העליון מוסמך לדון בערעורים על החלטות אשר לגביהן אין זכות ערעור. ב"כ ההתאחדות, ברוב הגינותו ציין כי לטעמו נפל פגם בכך שביה"ד העליון החזיר את ההליך לביה"ד המשמעותי בניגוד לחוראת סעיף 1(א) הנ"ל. לדידי, שעה שכך פסק ביה"ד העליון, אזי המבקש רשאי היה להסתמך על פסיקה זו, לא כל שכן ביה"ד המשמעותי פעל לאורה, ולאפשר למבקש את יומו בזכות לפני ערכאת הערעור.

פגיעה בזכות הטיעון

29. מצאתי בחתנהלות ביה"ד העליון פגם נוסף, המצדיק התערבות בהחלטתו. לעניין זה, ציינתי כי הצדדים זומנו לדיון ליום 17.11.10 לפני ביה"ד העליון לשטוח את טענותיהם באשר להשגות המבקש על החלטת ביה"ד המשמעותי מיום 3.11.10. כאמור, בפתח הדיון, נעתר ביה"ד לבקשת ב"כ המבקש להעביר את הדיון לפני הרכב של שלושה דיינים, תוך שקבע: "מורים לקיים דיון בהרכב של שלושה דיינים". דא עקא, למחרת היום, 18.11.10 פסק

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 10-11-38811 ברקוביץ נ' התאחדות לכדורגל בישראל

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין

- 1 ביה"ד העליון, אמנם בהרכב אחר כי דין הערעור לחדחות מחמת שהוגש בטרם ריצה
- 2 המבקש שלושה חודשי עונש הרחקה, מבלי לקיים דיון, ובניגוד להחלטת ביה"ד עצמו יום
- 3 קודם, לפיה יתקיים דיון בערעור. בהחלטתו מיום 18.11.10 לא התייחס ביה"ד העליון כלל
- 4 לכך שיתקיים דיון בערעור. אמנם, ניתן לקיים דיון גם שלא במעמד הצדדים, אך לא כך היה
- 5 במקרה זה. לו סבר ביה"ד ביום 17.11.10 שאין מקום לקיים דיון במעמד הצדדים, לא היה
- 6 מזמן את הצדדים לפניו לאותו מועד, אלא דוחה את הערעור על הסף מחמת נקיטה בהליך
- 7 לא תקין, כמות שעשה ביה"ד העליון למחרת. עצם העובדה שביה"ד העליון מצא לנכון לזמן
- 8 את הצדדים לדיון לפניו ליום 17.11.10 וחדיון רק נדחה לפני הרכב מורחב, חייב את ביה"ד,
- 9 לפעול במתווה שנקבע ולהורות על קיום דיון במעמד הצדדים, ולמצער ליידעם מראש שאין
- 10 בכוונתו לעשות כן, ולאפשר להם לחשמיץ את דעתם בעניין, בטרם הכרעה. ביה"ד העליון,
- 11 אף לא נימק מדוע שינה את טעמו, ובחר שלא לשמוע את הצדדים, בטרם דחיית הערעור על
- 12 הסף. בכך, שלל ביה"ד העליון את זכות הטעון של המבקש.
- 13
- 14 זכות הטעון חוכרה אף היא כזכות מהותית בעלת חשיבות מרובה ותכליות רבות העומדות
- 15 בבסיסה, אשר הגשמתה משתנה ממקרה למקרה בהתאם לנסיבות הספציפיות של כל
- 16 מקרה.
- 17 בהקשר זה אפנה לדברי השופטת פלפל בספרה "הספורט בראי המשפט" הנ"ל, בעמ' 161,
- 18 לפיהם בית המשפט מפקח על בתי הדין הפנימיים ויתערב במקרה של אי הפעלת "נורמות
- 19 יסוד מתחום המשפט האזרחי". זכות הטעון היא נורמה הנמנית לטעמי על אלה שיש
- 20 להפעילה בהתנהלות ביה"ד המשמעתיים, וככל שזו לא הופעלה, יתערב בית המשפט
- 21 בהחלטות שניתנו תוך פגיעה בה.
- 22
- 23 בית משפט זה אינו יושב כערכאת ערעור על פסיקת בתי הדין המשמעתיים, קל וחומר שלא
- 24 ניתנה חכרעה לגופן של טענות המבקש, אלא ערעורו נדחה על הסף. לכן, לאור התוצאה
- 25 אליה הגעתי, די בכך שהחלטת ביה"ד העליון תבוטל, והאחרון יישמע את הצדדים, ויפסוק
- 26 לגוף הטענות. עם זאת מצאתי לנכון לציין, ומבלי שיהיה בדברי אלה כדי לחביע עמדה
- 27 נחרצת, כי לכאורה אין הערעור לגופן, נעדר טעם, שכן קיימות טענות הראויות לבירור בפי
- 28 המבקש, שלא נדונו לפני ביה"ד העליון.
- 29
- 30 בהקשר זה היא טענתו לפיה אין הוראה מפורשת בתקנון המשמעת המסמיכה את ביה"ד
- 31 המשמעתי לחרתיקו בגין העבירה בח הורשע, מכלל פעילות ההתאחדות ובמסגרת זו קורס
- 32 המאמנים. לכאורה, סעיף 1.ו.21 (ב) עליו מסתמך ב"כ ההתאחדות המסמיק את ביה"ד
- 33 לגזור עונש של "איסור ייצוג ו/או מילוי תפקיד בקבוצה ו/או בהתאחדות" אינו מקנה
- 34 סמכות לשלול פעילות בגוף של מוסדות ההתאחדות. זאת בחבדל, מסעיף 5.ו.21 לתקנון

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 38811-11-10 ברקוביץ נ' התאחדות לכדורגל בישראל

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין

1 המשמעת, לפיו ניתנה סמכות לביה"ד המשמעת לגזור על פרט הנאשם בעבירה של "מעשה
2 בלתי ספורטיבי", עונש של "הרחקה מכל מעילות לצמיתות אלא אם מצא ביה"ד כי במקרה
3 שלפניו קיימות נסיבות מיוחדות ...". יש מקום אפוא לבחון לגופה את טענת המבקש
4 בערעור לפני ביה"ד העליון לפיה לא הוסמך ביה"ד המשמעת לגזור את עונש ההרחקה
5 מקורס המאמנים, טענה שלא נבחנה.

6
7 בדומה, דרושות לבירור טענות נוספות של המבקש ובכללן כי עונש ההרחקה מקורס
8 המאמנים, יכול להינתן רק בגין עבירות משמעת בקורס המאמנים עצמו, ולא בגין עבירות
9 שביצע בכשירותו כמנהל קבוצת "מועדון נשר".

סוף דבר

10
11
12 הגעתי לידי מסקנה כי תקנון המשמעת של ההתאחדות, בנוגע לערעור בזכות על החלטות
13 ביה"ד המשמעת, כולל הוראות העומדות בסתירה לחוק המכונן, כמו גם לחוק יסוד, ללא
14 עיגון, עד כי אין מנוס, אלא להורות על בטלותן, כך שיתאפשר בידי המבקש להביא את
15 ערעורו לפני הערכאה הגבוהה של מוסדות השיפוט הפנימי של ההתאחדות.

16
17 בנוסף, הגעתי לידי מסקנה כי החלטת ביה"ד העליון בעניינו של המבקש מיום 18.11.10,
18 פוגעת בעקרי חזקת הטבעי, עד שאין מנוס אלא לבטלה.

19
20 להסרת ספק, אין בפסק הדין כדי להביע כל עמדה באשר לעצם ההרשעה של המבקש
21 בעבירה שיוחסה לו, כמו גם העונש שנגזר עליו, ולגוף הטענות שהועלו על ידי הצדדים, שכן
22 אלה לא דרושים להכרעתי.

23
24 אשר על כן אני מקבל את התביעה ומורה כדלקמן:
25

26 החלטת ביה"ד העליון מיום 18.11.10 בעניינו של המבקש, בטלה. על ביה"ד העליון לדון
27 בערעורו של המבקש לגופו.

28
29 החוראות בתקנון המשמעת השוללות את זכות הערעור, שצוינו לעיל, בטלות. על
30 ההתאחדות לכדורגל בישראל לפעול לתיקון תקנון המשמעת, באופן שיקנה ערעור בזכות
31 לפרט שהורשע ונגזר עליו עונש הרחקה מעל חודש, גם אם לא ריצה שלושה חודשים מכלל
32 עונש הרחקה. בהתאם, יש לתקן את תקנון ביה"ד העליון של ההתאחדות לכדורגל.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 10-11-38811 ברקוביץ נ' התאחדות לכדורגל בישראל

לפני כב' השופט איתן אורנשטיין

מוצע להתאחדות לשקול גם תיקון התקנון בעניינים נוספים בקשר עם שלילת זכות הערעור, עליהם הצבעתי בפסק הדין, כגון שלילת זכות ערעור מפרט שהורשע, ונגזר עליו עונש הרחקה עד לחודש ימים.

ניתן בזאת צו עשה לפיו המבקש רשאי להשתתף בקורס מאמני "פרו", עד הכרעת ביה"ד העליון בערעורו.

המשיבה תישא בהוצאות המבקש בסך 20,000 ₪.

ניתן היום, ז' טבת תשע"א, 14 דצמבר 2010, בהעדר הצדדים.

המזכירות תשלח את פסק הדין לב"כ הצדדים בדואר רשום עם אישור מסירה.

איתן אורנשטיין, שופט